

Forumkeuzebeding in algemene voorwaarden: de ‘hyperlink-jurisdictioneclausule’ nader bezien

HvJ EU 24 november 2022, ECLI:EU:C:2022:923, NIPR 2022-549 (*Tilman/Unilever*)

A. Attaïbi en M.A.G. Bosman*

Abstract

Tilman v. Unilever concerns the validity of a jurisdiction clause included in the general terms and conditions contained on a website, in case the general terms and conditions are referenced via a hyperlink in a written B2B contract. The CJEU held that such a jurisdiction clause is valid, provided that the formal requirements of Article 23 Lugano Convention 2007, that ensure the counterparty's consent to the clause, are met. In this annotation the authors discuss and comment on the CJEU judgment, also in the broader context of earlier CJEU judgments on jurisdiction clauses contained in general terms and conditions.

1. Inleiding

In dit arrest gaat het over de uitleg van artikel 23 leden 1 sub a en 2 Lugano II.¹ Het arrest is daarmee ook relevant voor de uitleg van (thans) artikel 25 Brussel I-bis Vo.^{2,3} De vraag die centraal staat is of een in de algemene voorwaarden opgenomen forumkeuzebeding rechtsgeldig is overeengekomen, wanneer de tussen partijen gesloten schriftelijke overeenkomst een hyperlink bevat naar de website waar deze algemene voorwaarden (en het daarin opgenomen forumkeuzebeding) vóór ondertekening van de overeenkomst kunnen worden geraadpleegd, gedownload en afgedrukt.⁴ Het Hof van Justitie beantwoordt deze vraag in beginsel bevestigend. Het feit dat de wederpartij de algemene voorwaarden niet heeft aanvaard door een vakje

* Mr. A. Attaïbi en mr. M.A.G. Bosman zijn advocaat te Amsterdam.

- 1 Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend op 30 oktober 2007 en door de Europese Gemeenschap goedgekeurd bij besluit 2009/430/EG van de Raad van 27 november 2008 (Lugano II).
- 2 Verordening (EU) 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking), *PbEU* 2012, L 351/1.
- 3 HvJ EU *Tilman/Unilever*, rov. 34.
- 4 Wij refereren aan een forumkeuzebeding dat op deze wijze tot stand is gekomen als: de ‘hyperlink-jurisdictioneclausule’.